2025/1471

2025.7.19.

A TANÁCS (KKBP) 2025/1471 HATÁROZATA

(2025. július 18.)

a belarusz helyzetre és Belarusznak az Ukrajna elleni orosz agresszióban való részvételére tekintettel hozott korlátozó intézkedésekről szóló 2012/642/KKBP határozat módosításáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre és különösen annak 29. cikkére,

tekintettel az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének javaslatára,

mivel:

(1) A Tanács 2012. október 15-én elfogadta a 2012/642/KKBP határozatot ([1]).

(2) A Belaruszi Föderáció elnöke 2022. február 24-én Ukrajnában folytatandó katonai műveletet jelentett be, és az orosz fegyveres erők támadást indítottak Ukrajna ellen, többek között Belarusz területéről. E támadás Ukrajna területi integritásának, szuverenitásának és függetlenségének nyilvánvaló megsértését jelenti.

(3) A Tanács a 2024. február 19-i következtetéseiben határozottan elítélte, hogy a belarusz rezsim továbbra is támogatja Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúját, és felszólította Belaruszt, hogy tartózkodjon az ilyen fellépéstől, és tartsa be nemzetközi kötelezettségeit.

(4) A helyzet súlyosságára figyelemmel, valamint Belarusznak az Ukrajna elleni orosz agresszióban való folytatódó részvételére válaszul helyénvaló további korlátozó intézkedéseket bevezetni.

(5) Különösen helyénvaló megtiltani a fegyverek és bármely egyéb hadianyag Belaruszból történő beszerzését.

(6) A Belarusz Ukrajna elleni agressziós háborújára válaszul bevezetett korlátozó intézkedések hatékonyságának megerősítése érdekében kezelni kell az említett intézkedések harmadik országokon keresztül folytatott közvetett kivitel révén történő kijátszásának kockázatát. Meghatározott termékek és technológiák hozzájárulhatnak Belarusz katonai és technológiai megerősítéséhez vagy a védelmi és biztonsági ágazatának fejlesztéséhez, többek között akkor is, ha azokat polgári végfelhasználás szándékának álcája alatt exportálják. A közvetett kivitel tilalma kiterjed a korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó termékek – többek között harmadik országon keresztül történő – kivitelére. Az illetékes hatóságoknak időben megelőző intézkedéseket kell hozniuk, amennyiben valós a kockázata annak, hogy a harmadik országokba exportált ilyen termékeket végül Belaruszba irányíthatnak. Ezért olyan opcionális közigazgatási mechanizmust kell biztosítani a tagállamok számára, amely lehetővé teszi az illetékes nemzeti hatóságok számára, hogy előzetes engedélyezést írjanak elő az olyan termékek bármely harmadik országba történő kiviteléhez, amelyek hozzájárulhatnak Belarusz katonai és technológiai megerősítéséhez, vagy a védelmi és biztonsági ágazatának fejlesztéséhez, amennyiben az exportőrt tájékoztatták arról, hogy elegendő ok van azt feltételezni, hogy a termékek végső rendeltetési helye Belaruszban lehet, vagy hogy a termékek végfelhasználását belarusz szervezetek számára szánhatják. Az említett intézkedésnek nem az a célja, hogy új általános korlátozást vezessen be, hanem az, hogy hatékony és arányos eszközt biztosítson a tagállamok számára a korlátozó intézkedések esetleges kijátszásának kivizsgálására és megelőzésére, miközben harmonizált értelmezést és jogi egyértelműséget biztosít az exportőrök számára. Az említett intézkedés nem érintheti a közvetett kivitel tilalmára vonatkozó rendelkezés hatályát. A tagállamok mérlegelési jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy az említett intézkedést vagy a közvetett kivitel tilalmára vonatkozó rendelkezést kell-e alkalmazni végrehajtási mechanizmusként azokban az esetekben, amikor a termékek végső rendeltetési helye Belaruszban lehet, vagy a termékek végfelhasználását belarusz szervezetek számára szánhatják.

([1]) A Tanács 2012/642/KKBP határozata (2012. október 15.) a belarusz helyzetre és Belarusznak az Ukrajna elleni orosz agresszióban való részvételére tekintettel hozott korlátozó intézkedésekről (HL L 285., 2012.10.17., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2012/642/oj).

(7) Helyénvaló továbbá ügyleti tilalommá bővíteni az egyes – a belarusz pénzügyi rendszer szempontjából releváns és már az Unió által bevezetett korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó – belarusz hitelintézetek és belarusz leányvállalataik számára történő speciális pénzügyi üzenetküldő szolgáltatások nyújtására vonatkozóan meglévő tilalmat. Ezenkívül mentességeket kell bevezetni az Unió és a tagállamok vagy a partnerországok belarusz diplomáciai és konzuli képviseleteinek működésével kapcsolatban, valamint valamely tagállam Belaruszban lakóhellyel rendelkező állampolgárai által végrehajtott ügyletekkel kapcsolatban. Helyénvaló továbbá eltérést bevezetni az olyan ügyletekre vonatkozóan, amelyek feltétlenül szükségesek a Belaruszból való tőkekivonáshoz vagy a belarusz üzleti tevékenységek felszámolásához. Emlékeztetni kell arra, hogy az uniós korlátozó intézkedéseknek nincs területen kívüli hatályuk, és nem kötelezik a harmadik országok – beleértve Belaruszt is – jogszabályai alapján bejegyzett gazdasági szereplőket. Ezért a valamely tagállam joga szerint bejegyzett vagy létrehozott jogi személyek, szervezetek vagy szervek és a harmadik országbeli leányvállalataik közötti ügyletek nem minősülnek az említett tilalom megsértésének, ideértve azt is, ha a tilalom hatálya alá tartozó hitelintézetek vagy pénzügyi intézmények vesznek részt ilyen ügyletekben. A 2012/642/KKBP határozat 2y. cikkében foglalt mentességek és eltérés nem érintik az unióbeli gazdasági szereplőkre vonatkozó azon tilalmat, hogy pénzügyi üzenetszolgáltatásokat nyújtsanak az V. mellékletben szereplő szervezetek számára.

(8) Helyénvaló továbbá kibővíteni azon termékek jegyzékét, amelyek hozzájárulhatnak Belarusz katonai és technológiai megerősítéséhez, vagy a védelmi és biztonsági ágazatának fejlesztéséhez, olyan termékek jegyzékbe vételével, amelyeket Oroszország felhasznál az Ukrajna elleni agressziós háborúja során, valamint olyan termékekével, amelyek hozzájárulnak Belarusz katonai rendszereinek fejlesztéséhez vagy gyártásához, ideértve az energiahordozó anyagok vegyi prekurzorait, a szerszámgépek tartalék alkatrészeit, további számítógépes számjegyvezérlésű (CNC) gépeket és hajtóanyagokat alkotó vegyi anyagokat.

(9) Emellett helyénvaló kibővíteni a kiviteli korlátozások hatálya alá tartozó, azon termékek – így például gépek, vegyi anyagok, bizonyos fémek és műanyagok – jegyzékét, amelyek hozzájárulhatnak a belarusz ipari kapacitások fejlesztéséhez. A korlátozó intézkedések kijátszása kockázatának minimalizálása érdekében helyénvaló továbbá kibővíteni azon termékek és technológiák jegyzékét, amelyek a Belarusz területén keresztül történő tranzit tilalmának hatálya alá tartoznak.

(10) A tagállamok – kellően tiszteletben tartva az alkalmazandó nemzetközi kötelezettségeiket – nem ismerhetik el és nem érvényesíthetik a 2012/642/KKBP határozat alapján elrendelt intézkedésekkel összefüggő, a beruházó és állam közötti vitarendezési eljárások szerinti vagy azokból eredő, a tagállamok bíróságaitól eltérő bíróságok által hozott ideiglenes intézkedéseket, végzéseket, jogorvoslatokat, ítéleteket, vagy a tagállamokon kívül folyó eljárásokban hozott más bírósági, választottbírósági vagy közigazgatási határozatokat. Az igényérvényesítést kizáró záradék hatékony végrehajtását az Unió és a tagállamok közpolitikájának kell tekinteni a választottbírósági ítéletek vagy a bírósági vagy közigazgatási határozatok elismerése és érvényesítése tekintetében. Ennek eredményeként a beruházó és állam közötti vitarendezési eljárások szerinti vagy azokból eredő, a tagállamok bíróságaitól eltérő bíróságok által hozott olyan ideiglenes intézkedéseknek, végzéseknek, jogorvoslatoknak, ítéleteknek, vagy a tagállamokon kívül folyó eljárásokban hozott más olyan bírósági, választottbírósági vagy közigazgatási határozatoknak – amelyek a 2012/642/KKBP határozat alapján elrendelt intézkedésekkel összefüggésben bármely igény kielégítéséhez vezethetnének – a tagállamok általi elismerését vagy végrehajtását az Unió és a tagállamok közpolitikája megsértésének kell tekinteni. Az említett rendelkezés nem érinti valamely tagállam azon kötelezettségét, hogy részt vegyen és védekezzen a vele szemben indított eljárásokban, valamint kérje a költségek megtérítését számára biztosító ítélet elismerését és érvényesítését.

(11) Bár az Unióban tilos a 2012/642/KKBP határozat alapján elrendelt intézkedésekkel kapcsolatos igények kielégítése – ideértve a peren kívüli vitarendezési eljárásokat is –, bizonyítékok utalnak arra, hogy belarusz személyek, szervezetek vagy szervek, vagy a rajtuk keresztül vagy nevükben eljáró, illetve a tulajdonukban vagy ellenőrzésük alatt álló személyek, szervezetek vagy szervek törekszenek vagy törekedhetnek arra, hogy az Unión kívül visszaélésszerűen kezdeményezzenek és lefolytassanak vitarendezési eljárásokat a 2012/642/KKBP határozat alapján elrendelt intézkedésekkel kapcsolatban, illetve törekszenek vagy törekedhetnek arra, hogy jogellenesen elismertessék vagy végrehajtassák az ilyen visszaélésszerű vitarendezési eljárásokban hozott választottbírósági határozatokat. Ezért lehetővé kell tenni az illetékes hatóságok vagy adott esetben az Unió számára, hogy valamely tagállam bírósága előtt folyó eljárások során kártérítést igényeljenek az említett személyektől, szervezetektől vagy szervektől, valamint azon személyektől, szervezetektől vagy szervektől, amelyeknek a tulajdonában vagy az ellenőrzése alatt állnak az előbbi személyek, szervezetek vagy szervek a 2012/642/KKBP határozat alapján elrendelt intézkedésekkel összefüggő, a beruházó és állam közötti vitarendezés következményeként okozott károkért, beleértve a jogi költségeket és a választottbírósági határozatnak a másik fél általi be nem tartása esetén felmerült költségeket is, feltéve, hogy a releváns joghatóságban rendelkezésre álló valamennyi jogorvoslati lehetőséget igénybe vették. Az illetékes hatóságok az uniós joggal és a nemzetközi jog szokásjogi szabályaival összhangban igényelhetnek ilyen kártérítést.

(12) Amennyiben a tagállamok a 2012/642/KKBP határozat alapján elrendelt intézkedésekkel összefüggő, a beruházó és állam közötti vitarendezési eljárások során velük szemben hozott választottbírósági határozatokkal szembesülnek, az ilyen határozatok elismerésére és végrehajtására irányuló belföldi vagy külföldi eljárásokban rendelkezésükre álló bármely kifogásra kell hivatkozniuk. Ez magában foglalja azon kifogást, hogy a határozat elismerése vagy végrehajtása a külföldi választottbírósági határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló 1958. évi egyezmény értelmében ellentétes lenne azon ország közrendjével, ahol az elismerést és végrehajtást kérik.

(13) A forum necessitatis rendelkezés alkalmazását ki kell terjeszteni.

(14) Helyénvaló emellett módosítani a II. melléklet címét annak érdekében, hogy az tartalmazza mindazokat a vonatkozó rendelkezéseket, amelyekben az említett mellékletre hivatkoznak.

(15) Egyes intézkedések végrehajtásához az Unió további fellépése szükséges.

(16) A 2012/642/KKBP határozatot ezért ennek megfelelően módosítani kell,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A 2012/642/KKBP határozat a következőképpen módosul:

1. A határozat a következő cikkel egészül ki:

„*1aa. cikk*

(1) Tilos közvetlenül vagy közvetve fegyvereket és bármely egyéb hadianyagot – beleértve a fegyvereket és lőszereket, a katonai járműveket és felszereléseket, a katonai jellegű felszereléseket és az említettek tartalék alkatrészeit – megvásárolni, behozni vagy átadni az Unióba, ha azok Belaruszból származnak, vagy azokat Belaruszból exportálják.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt tilalmak nem érintik a következőkkel kapcsolatos behozatalt, vásárlást vagy átadást:

a) az Unión belül meglévő képességek karbantartásához, javításához és biztonságához szükséges tartalék alkatrészek és szolgáltatások biztosítása; vagy

b) a 2025. július 20. előtt megkötött szerződések vagy az ilyen szerződések teljesítéséhez szükséges kiegészítő szerződések teljesítése.”

2. Az 1b. cikk a következőképpen módosul:

a. a cikk a következő bekezdésekkel egészül ki:

„(3a) Az (1) és (3) bekezdésben foglalt tilalmak nem alkalmazandók a 3204 11, 3204 12, 3204 13, 3204 14, 3204 15, 3204 16, 3204 17, 3204 18, 3204 19, 3204 20, 3506 10, 3506 91, 3907 10, 3907 21, 3907 30, 3907 50, 3907 61, 3907 69 and 3907 99 KN-kód alá tartozó termékek eladására, szolgáltatására, átadására vagy kivitelére, amely a 2025. július 20. előtt megkötött szerződések 2025. október 21-ig történő teljesítéséhez vagy az ilyen szerződések teljesítéséhez szükséges kiegészítő szerződések teljesítéséhez szükséges.

(3b) Az (1) és a (3) bekezdésben foglalt tilalmak nem alkalmazandók a 2025. július 20. előtt megkötött szerződések vagy az ilyen szerződések teljesítéséhez szükséges kiegészítő szerződések 2026. január 21-ig történő teljesítésére.”;

b) a (13) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(13) A tagállamok illetékes hatóságai az általuk megfelelőnek ítélt feltételek mellett engedélyezhetik a következő termékek eladását, szolgáltatását, átadását vagy kivitelét, vagy a kapcsolódó technikai vagy pénzügyi segítségnyújtást, miután megállapították, hogy az ilyen termékek, vagy a kapcsolódó technikai vagy pénzügyi segítségnyújtás biztosítása Belaruszban természetes személyek általi személyes háztartási használat céljából szükségesek:

a) a 8417 20 KN-kód alá tartozó termékek;

b) a 7411 vagy a 7412 KN-kód alá tartozó olyan rézcsövek és szerelvényeik, amelyek belső átmérője legfeljebb 50 mm;

c) a 8414 60 KN-kód alá tartozó termékek;

d) a 3916 20 KN-kód alá tartozó termékek, ha azok feltétlenül szükségesek PVC padlóburkolatok értékesítéséhez.”

3. A 2d. cikk a következőképpen módosul:

a) a cikk a következő bekezdéssel egészül ki:

„(1aa) A közvetett kivitel e cikk (1) bekezdésében és az (EU) 2021/821 rendelet 4. cikkében foglalt tilalmának sérelme nélkül engedély szükséges azon termékeknek és technológiáknak a Belarusztól eltérő, bármely harmadik országba történő kiviteléhez, amelyek hozzájárulhatnak Belarusz katonai és technológiai megerősítéséhez vagy a védelmi és biztonsági ágazat fejlesztéséhez, amennyiben az exportőrt az exportőr lakóhelye vagy letelepedési helye szerinti tagállam illetékes hatósága tájékoztatta arról, hogy a szóban forgó termékeket részben vagy egészben valamely belaruszbeli természetes vagy jogi személy, szervezet vagy szerv számára, vagy Belaruszban történő felhasználásra szánják vagy szánhatják.”

b) a cikk a következő bekezdéssel egészül ki:

„(6a) Amennyiben az (1aa) bekezdéssel összhangban engedélyre van szükség, az illetékes hatóságoknak az (EU) 2021/821 rendelet 4. cikkében meghatározott szabályokkal és eljárásokkal összhangban kell eljárniuk, amelyek értelemszerűen alkalmazandók.”

4. A 2n. cikk a következőképpen módosul:

„*2n. cikk*

„(1) Nem érvényesíthetők az olyan szerződésekkel vagy ügyletekkel kapcsolatos, bármilyen formájú igények, amelyek érvényesítését az e rendelet alapján előírt intézkedések közvetlenül vagy közvetve, egészben vagy részben befolyásolják, ideértve a kártérítési vagy egyéb hasonló jellegű igényeket, mint például beszámítási követelést vagy garanciaérvényesítés keretében benyújtott igényt, különösen kötvény, garancia vagy viszontgarancia – különösen pénzügyi garancia vagy pénzügyi viszontgarancia – kifizetésére, illetve meghosszabbítására irányuló bármilyen igényt, amennyiben azokat az alábbiak kívánják érvényesíteni:

a) az I. mellékletben felsorolt, jegyzékbe vett természetes vagy jogi személyek, szervezetek vagy szervek;

b) a 2h., 2i., 2j. vagy a 2y. cikkben említett vagy a II., III. vagy V. mellékletben felsorolt természetes vagy jogi személyek, szervezetek vagy szervek;

c) bármely más belarusz személy, szervezet vagy szerv, beleértve a belarusz kormányt is;

d) az e bekezdés a), b) vagy c) pontjában említett személyek, szervezetek vagy szervek valamelyikén keresztül vagy nevében eljáró bármely személy, szervezet vagy szerv.

(2) Az (1) bekezdés a), b), c) vagy d) pontjában említett bármely személy, szervezet vagy szerv általi, vagy az olyan személyek, szervezetek vagy szervek általi, akiknek vagy amelyeknek az előbbi személyek, szervezetek vagy szervek a tulajdonában vagy az ellenőrzése alatt állnak, hivatkozás esetén nem ismerhető el, nem hajtható végre vagy nem érvényesíthető semmilyen, a beruházó és állam közötti, valamely tagállammal szemben indított vitarendezési eljárás szerinti vagy abból eredő, egy tagállam bíróságától eltérő bíróság által hozott olyan ideiglenes intézkedés, végzés, jogorvoslat, ítélet, vagy a tagállamokon kívül folyó eljárásokban hozott olyan más bírósági, választottbírósági vagy közigazgatási határozat, amely az e határozat alapján elrendelt intézkedésekkel összefüggésben bármely követelés kielégítéséhez vezethet.

(3) Az (1) bekezdés a), b), c) vagy d) pontjában említett bármely személy, szervezet vagy szerv általi, vagy az olyan személyek, szervezetek vagy szervek általi, akiknek vagy amelyeknek az előbbi személyek, szervezetek vagy szervek a tulajdonában vagy az ellenőrzése alatt állnak, hivatkozás esetén nem ismerhető el, nem hajtható végre és nem érvényesíthető semmilyen, az e határozat alapján bevezetett intézkedésekkel összefüggő, a beruházó és állam közötti, valamely tagállammal szemben indított vitarendezési eljárás szerinti vagy abból eredő, egy tagállam bíróságától eltérő bíróság által hozott ideiglenes intézkedésen, végzésen, jogorvoslaton, ítéleten, vagy a tagállamokon kívül folyó eljárásokban hozott más bírósági, választottbírósági vagy közigazgatási határozaton alapuló nyomozás vagy egyéb büntetőeljárás során történő segítségnyújtás iránti kérelem, valamint büntetés vagy egyéb szankció.

(4) Egy igény érvényesítésére vonatkozó bármely eljárás során az igényt érvényesíteni kívánó személyre hárul a bizonyítás terhe arra vonatkozóan, hogy az igény teljesítését nem tiltja az (1) bekezdés.

(5) Ez a cikk nem érinti az (1) bekezdésben említett személyeknek, szervezeteknek és szerveknek e határozattal összhangban fennálló, a szerződéses kötelezettségek teljesítése elmaradásának jogszerűségével kapcsolatos bírósági felülvizsgálathoz való jogát.”

5. A határozat a következő cikkekkel egészül ki:

„*2na. cikk*

Bármely tagállam – adott esetben – megfelelő intézkedéseket hoz annak érdekében, hogy kártérítést igényeljen, vagy jogosult arra, hogy kártérítést igényeljen valamely tagállam illetékes bíróságai előtt folyó bírósági eljárások keretében az e határozat alapján elrendelt intézkedésekkel összefüggésben valamely tagállam ellen indított, a beruházó és állam közötti vitarendezési eljárások következményeként az említett tagállamot ért közvetlen vagy közvetett károkért, beleértve a jogi költségeket is. A tagállam – adott esetben – jogosult arra, hogy ilyen kártérítést igényeljen a 2n. cikk (1) bekezdésének a), b), c) vagy d) pontjában említett olyan személyektől, szervezetektől vagy szervektől, akik vagy amelyek a beruházó és állam közötti vitarendezést kezdeményezték, abba beavatkoztak vagy abban részt vettek, vagy akik vagy amelyek a beruházó és állam közötti vitarendezéssel kapcsolatos bármely határozat vagy ítélet érvényesítésére törekednek, továbbá olyan személyek, szervezetek vagy szervek, akiknek vagy amelyeknek az előbbi személyek, szervezetek vagy szervek bármelyike a tulajdonában vagy az ellenőrzése alatt áll.

Adott esetben az Unió ugyanezen feltételek mellett jogosult arra, hogy az általa elszenvedett károkért kártérítést igényeljen.

2nb. cikk

A tagállamok bármely rendelkezésre álló kifogásra hivatkozhatnak az e határozat alapján elrendelt intézkedésekkel összefüggő, a beruházó és állam közötti vitarendezési eljárásokban velük szemben hozott választottbírósági határozatok elismerésével és érvényesítésével kapcsolatban.”

6. A 2y. cikk a következőképpen módosul:

a) az (1) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(1) Tilos közvetlenül vagy közvetve bármilyen ügyletben részt venni az V. mellékletben felsorolt jogi személyekkel, szervezetekkel vagy szervekkel, vagy bármely olyan, Belaruszban letelepedett jogi személlyel, szervezettel vagy szervvel, amely tulajdonosi jogainak több mint 50 %-ával közvetlenül vagy közvetve az V. mellékletben felsorolt szervezetek valamelyike rendelkezik.”;

b) a cikk a következő bekezdésekkel egészül ki:

„(1a) Az (1) bekezdésben foglalt tilalom nem alkalmazandó olyan ügyletekre:

a) amelyek szükségesek az Unió és a tagállamok, vagy a partnerországok Belaruszban található diplomáciai és konzuli képviseleteinek – ideértve a küldöttségeket, nagykövetségeket és missziókat – működéséhez, vagy a nemzetközi joggal összhangban mentességet élvező, Belaruszban található nemzetközi szervezetek működéséhez;

b) amelyeket valamely tagállam Belaruszban jelenleg – és 2022. február 24. előtt is – lakóhellyel rendelkező állampolgárai hajtanak végre.

(1b) Az (1) bekezdéstől eltérve, az illetékes hatóságok – az általuk megfelelőnek ítélt feltételek mellett – engedélyezhetnek olyan ügyleteket, amelyek feltétlenül szükségesek a Belaruszból való tőkekivonáshoz vagy a belaruszbeli üzleti tevékenységek felszámolásához.”

7. A II. melléklet az e határozat mellékletében foglaltakkal összhangban módosul.

2. cikk

Ez a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének napját követő napon lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, 2025. július 18-án.

a Tanács részéről

az elnök

M. BJERRE

MELLÉKLET

A 2012/642/KKBP határozat II. mellékletének címe és fejléce helyébe a következő cím lép:

„*II. MELLÉKLET*

A 2c. CIKK (7) BEKEZDÉSÉBEN, a 2d. CIKK (7) BEKEZDÉSÉBEN ÉS A 2da. CIKKBEN EMLÍTETT JOGI SZEMÉLYEK, SZERVEZETEK VAGY SZERVEK JEGYZÉKE”.